

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Ve[n]ditio voluntaria esse debet, n. 13.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

expressa legislatoris dispositio in contrarium, quæ hic, ut suppono, non apparet. Neque item esset idem, si prohiberentur vendi nocua reip. v.g. pisces fastidi, herbae venenosæ, frumentum corruptum: hæc enim neque permutare tunc liceret, quia ex ipso fine prohibitionis clarè apparet, ac præsumi debet, eam comprehendere; univerſaliter quamcumque onerosam translationem in alium: & de hac præsumptione loquitur Molina l. dum ait, quoties res aliqua vendi prohibetur, censeri etiam, permutari prohibam.

i. Vide in simili Lefc. 27. d. 1. n. 4. &
Delug. t. 2. d. 26. sec. 3. n. 21. I. Mol.
t. 2. d. 396. n. 7.

Venditio voluntaria esse debet.

13. Dictum est quintò: (& quidem voluntariè) nemo enim potest cogi, vendere m̄m rem suam, quia quilibet voluntariè debet de re propria disponere.

m̄m Covarr. l. 3. var. c. 14. nn.

Excipe primò, tempore penuriæ; in hac enī potest quis à superiori cogi, ut vendat frumentum, aliaque necessaria ad victum vel vestitum; quando item Magistratus potest pretium justum spectatis omnibus circumstantijs taxare, ac prohibere insuper, ne quis plus debito de rebus emat. m.

m DD. communiter int. 1. d. emp.

Quid, si ij. qui frumento v. g. abundant, sint Ecclesiastici, potueruntne à prophano magistratu competi?

Respondeo, nequaquam; sed à suo judice Ecclesiastico tunc cogantur.

Quid si hi requisteti negligant? vel eosdem requiri, propter distantia, non concedatur? respondeo, poterit n̄ tunc potestas secularis, quantum moderat fieri potest, cogere, non quidem ex vi jurisdictionis, qua nulla pollent in Ecclesiasticos, sed ob summam vel gravem necessitatem, sicuti vim vi repellendo potest, summus princeps coereere eosdē Ecclesiasticos, quando eorū libertas nocet reipublicæ, nec remedium ab Ecclesiastico superiore impetrari potest.

n plures apud Dian. p. 1. tr. 2. ref. 8.
o Mol. t. 1. d. 31. versu. sexta conclusio,
vide Dian. ibid. ref. 7.

14. Excipe secundo, quando quis publice res suas exponit venales; neque enim potest mihi justum pretium solventi negare.

15. Excipe tertio, ratione publicæ necessitatis, vel utilitatis. Hinc si dominus, vel prædium necessarium est ad ædificandam Ecclesiā, Hospitale, Monasterium, scholas publicas, palatiū regium, viam publicam &c. cogi à principe potest Dominus, ut vendat, justo tamen soluto prelio.

16. Excipe denique, quando nimis severe tractat Dominus servum, vel ad illicita servam cogit: item quando unus ex Dominis e consentit vendere servum communem duorum aliquicui, qui servum in libertate vindicare velit. Hæc & similia vide apud Molinā, p. Mol. tr. 2. diff. 34. n.

Rem emens aliena pecunia.

17. Dictum est sexto, in definitione emptionis (à te datis) id quod amplius intelligendum est: nam etiam em-

pta

